

Thema 2

Praten en luisteren

BESTE OUDERS EN VERZORGERS

Dit is het ouderblad bij het leefstijlwerkboek voor groep 6. Leefstijl is een programma dat kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs helpt sociaal emotionele vaardigheden te ontwikkelen.

De leefstijllessen zijn erop gericht om kinderen vaardigheden te leren die in de samenleving onmisbaar zijn. Denk bijvoorbeeld aan samen spelen, samenwerken, praten en luisteren, rekening houden met elkaar, gevoelens uiten, omgaan met verschillen, conflicten oplossen, opkomen voor jezelf en doordachte beslissingen nemen.

Het leefstijlprogramma is opgebouwd uit de volgende zes thema's.

- **Thema 1** De groep? Dat zijn wij!
- **Thema 2** Praten en luisteren
- **Thema 3** Ken je dat gevoel?
- **Thema 4** Ik vertrouw op mij!
- **Thema 5** Allemaal anders, iedereen gelijk
- **Thema 6** Lekker gezond

Ieder thema bestaat uit vier lessen. Alle groepen werken tegelijkertijd aan hetzelfde thema, waarbij in ieder leerjaar uiteraard andere accenten worden gelegd. Geen enkele leefstijlles is hetzelfde. Kinderen doen samen spelletjes, luisteren naar verhalen, spelen toneel, bespreken onderwerpen in groepjes of met de hele klas, en maken opdrachten in een werkboek. Op dit ouderblad staat een thuisopdracht die u samen met uw kind kunt maken of waar u samen over kunt praten.

OVERZICHT VAN DE LESSEN

Praten en luisteren

Dit thema gaat over communicatie: over praten, luisteren en stil zijn. Allemaal vaardigheden die kinderen gaandeweg leren. Volwassenen kunnen daarin het goede voorbeeld geven. Zo leert uw kind dat vragen stellen en luisteren net zo leuk kan zijn als zelf iets vertellen.

Les 1 - Goed (zo!) luisteren

In deze les proberen kinderen goed naar elkaar te luisteren. Daarna vertellen ze in het kort wat ze gehoord hebben. Door een samenvatting te geven van wat de ander heeft gezegd, laten ze merken dat ze hebben geluisterd. Ook kunnen ze zo controleren of ze de ander goed begrepen hebben.

Les 2 - Begrijp je mij?

Het is niet altijd makkelijk om duidelijk te zeggen wat je bedoelt. Anderen begrijpen je soms verkeerd. Deze les gaat over wat je kunt doen om goed begrepen te

worden, zoals duidelijk spreken, nadenken voor je iets zegt en laten zien wat je denkt en voelt.

Les 3 - Zien, horen en denken

Iedereen ziet en hoort dingen op zijn eigen manier. Vaak is dat geen punt, maar soms kan het leiden tot misverstanden of zelfs ruzie. Als je begrijpt dat niet iedereen op dezelfde manier luistert of kijkt, kun je veel misverstanden voorkomen. Bijvoorbeeld door te vragen of de ander hetzelfde heeft gehoord of begrepen als jij.

Les 4 - Dat geloof je toch niet?

Roddelen is kwaadspreken over iemand. Een verhaal wordt aangedikt, of de waarheid wordt verdraaid. Als er verhalen over jou verteld worden die niet waar zijn, kan dat heel vervelend zijn. Kinderen bedenken samen hoe het voelt als er over je geroddeld wordt en wat je er tegen kunt doen.

Zien, horen en denken

In les drie heb je gemerkt dat iedereen op zijn eigen manier dingen hoort en ziet. Dat kan heel leuk zijn, maar het kan ook leiden tot misverstanden en ruzie. Je kunt dit soort ruzies soms voorkomen door goed naar elkaar te luisteren en vragen aan elkaar te stellen, zodat je van elkaar weet hoe de ander de dingen ziet. Stel thuis de vragen over het meisje op de foto. Zien en denken ze hetzelfde als jij?

Hoe oud is ze?

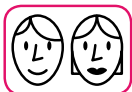
Waar woont ze?

Waar is deze foto gemaakt?

Is ze gelukkig? ja nee

Is ze ondeugend? ja nee

DAT GELOOF JE TOCH NIET?

De vierde les in dit thema gaat in groep 6 over roddelen. De behoefte om elkaar dingen te vertellen over iemand anders is al zo oud als de weg naar Rome. Maar wanneer verandert praten over iemand in roddelen?

Roddelen

In de communicatie tussen mensen worden berichten 'verzonden'. In die overdracht kan er van alles misgaan tussen zender en ontvanger. Zo ontstaat er 'ruis'. Kinderen ervaren in deze les door een experiment hoe dit werkt. Vijf kinderen geven een bericht aan elkaar door. Ze merken dat de eerste iets anders heeft gezegd dan wat de laatste hoort. Zonder opzet is er toch al heel wat veranderd in het bericht en kan 'de roddel' geboren zijn. Als een bericht ook nog met opzet erger wordt gemaakt ten koste van een ander, is er sprake van kwaadspreken.

Kwaad spreken

Kwaadspreken is een vorm van pesten die voorkomt bij zowel kinderen als volwassenen. Er wordt geroddeld in de klas en op het schoolplein, maar ook thuis of op de werkvloer. Uit onderzoek blijkt

dat er in tachtig procent van de roddelgevallen jaloezie in het spel is. Er wordt geroddeld als een ander het beter heeft getroffen. Of iemand kleinerert een ander om er zelf beter van te worden.

Hoe te reageren?

Als er geroddeld wordt, kunnen kinderen daar flink last van hebben. Het hangt van de situatie af wat de beste reactie is:

- Negeren en doodzwijgen.
- Als er leugens worden verspreid, aangeven wat de waarheid is.
- Open en eerlijk zijn, zodat je geen onderwerp meer van gesprek bent.
- Zelf op een positieve manier over anderen praten en dus niet roddelen.

Het is belangrijk voor kinderen om te beseffen dat ze niet in hun eentje moeten gaan piekeren als er over hen geroddeld wordt. Beter kunnen ze het vertellen aan en bespreken met mensen die ze vertrouwen. Die kunnen hen wellicht helpen.

BOEKENTIP

GEHEIM GEZOCHT

Door Dirk Nieland, met tekeningen van Paula Gerritsen.

Kato kan slecht geheimen bewaren. Daarom vertelt niemand haar iets persoonlijks of belangrijks. Maar ze wil zo graag een geheim ... Hoe kan ze er een vinden?

Dan krijgt Kato ruzie met haar vriendin: ze wil zo graag een geheim vinden, dat ze stiekem haar dagboek is gaan lezen. En uit wat ze leest, trekt ze ook nog eens de verkeerde conclusies.

Over vriendschap, geheimen en misverstanden.